

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Природничий факультет
Кафедра здоров'я людини та корекційної освіти

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої Міжнародному Дню здоров'я
7 квітня 2011 року

Харків-2011

УДК 371.7+376
ББК 51.1(4УКР)0+74.580.053.34
П24

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Микитюк О. М.**, докт. пед. наук, професор, проректор з наукової роботи, зав. кафедри анатомії та фізіології людини ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Заступник головного редактора – **Бойчук Ю.Д.**, докт. пед. наук, професор, зав. кафедри здоров'я людини та корекційної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Рекомендовано Вченою Радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 1 від 18 лютого 2011 р.)

П24 **Педагогіка здоров'я:** збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції / За загальною редакцією проф. О.М. Микитюка. – Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2011. – 356 с.

Збірник містить наукові праці, які присвячені висвітленню результатів психолого-педагогічних досліджень щодо збереження та формування здоров'я дітей, учнівської та студентської молоді. Розглянуті методолого-теоретичні основи педагогіки здоров'я; сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в навчальному закладі; роль фізичного виховання у збереженні здоров'я; психолого-педагогічні основи профілактики шкідливих звичок та соціально-небезпечних захворювань; здоров'язбережувальні освітні технології; актуальні проблеми корекційної педагогіки та сучасних інклюзивних процесів у загальноосвітніх навчальних закладах.

Члени редколегії:

Синьов В. М., докт. пед. наук, професор, академік НАПН, директор Інституту корекційної педагогіки та психології НПУ імені М. П. Драгоманова

Іонова О. М., докт. пед. наук, професор, зав. кафедри природничо-математичних наук ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Горашук В.П., докт. пед. наук, професор, зав. кафедри фізичної реабілітації та валеології ЛНУ імені Тараса Шевченка

Гончаренко М.С., докт. біол. наук, професор, зав. кафедри валеології ХНУ імені В.Н. Каразіна, президент Української Асоціації валеологів

Харченко Л. П., докт. біол. наук, професор, декан природничого факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Страшко С. В., канд. біол. наук, професор, зав. кафедри медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я НПУ імені М. П. Драгоманова

Волкова І.В., зав. Центру формування здорового способу життя Харківської академії неперервної освіти

Неведомська Є.О. ВІЛ/СНІД в Україні продовжує набирати обертів..	170
Никифорова Л.А. Здоров'я – значущий феномен існування суспільства.....	176
Нужненко М.О., Рожко О.М. Фізичні вправи як фактор формування здоров'я молоді.....	179
Омері І.Д. Девіантна поведінка як ознака проблемного соціального здоров'я підлітків та молоді України.....	182
Пальчик О.О., Воронюк Н.В., Юсіфова Н.Б. Фізкультхвилинки як обов'язковий оздоровчий елемент уроку в молодших класах.....	185
Пальчик О.А., Кравченя А.А. Здоровьесберегающее поведение студентов и эффективные способы его коррекции.....	188
Пасько Т.В., Демчучена І.В. Гендерний аналіз стану здоров'я молоді України.....	192
Пахомова Л.В., Тадаєва А.В. Роль гендерних стереотипів у процесі формування здорового способу життя молоді.....	195
Пащенко Ю.М., Головіна А.С. Адаптація як фактор формування міжособистісних відносин.....	198
Пилипенко Є.О. Самовиховання майбутнього вчителя як шлях до здоров'я.....	201
Рябченко С.В. Формування еколого-валеологічної культури як стратегії здоров'язбережувальної поведінки особистості у навколишньому середовищі.....	204
Сандецький С.О. Збереження здоров'я учнів ЗНЗ як необхідна умова їх допрофесійної підготовки.....	207
Свєчнікова О.М., Святська Т.М. Формування знань студентів про пестициди як негативні чинники здоров'я людини.....	211
Середенко І. Математический анализ физиологических характеристик спортсменов по ушу начальной подготовки.....	213
Сладкова Л.М., Савицька І.В., Яковлєва Ю.М., Шевцова С.В., Дикленко Т.В., Чемерис О.Л. Актуальні питання профілактичних та протиепідемічних заходів при внутрішньолікарняних інфекціях.....	219
Супрун Д.М., Лящук О.С. Організаційно-педагогічні аспекти формування здоров'язбережувальної діяльності курсантів вищих навчальних закладів системи Міністерства внутрішніх справ.....	221
Тимошенко Ю.О. Здоров'я та поведінкові реакції шкільної молоді (на прикладі м. Києва).....	225
Туренко Н.М. Проблема оздоровлення дітей на Слобожанщині в кінці ХІХ – на початку ХХ століття.....	230
Тютюник В.В., Калугін В.Д., Сидоренко О.В. Щодо оцінки небезпеки життю та здоров'ю населення України в умовах надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру.....	233
Чернявська І.В. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в навчальному закладі...	236

міжособистісних стосунків з однолітками, педагогами, у родині; зростання позитивного сприймання навчального закладу учнями та їх батьками.

Література

1. Беспалько В.П. Основы теории педагогических систем. - Воронеж: ВГУ, 1977. - - С. 30-31.
2. Калинин Л.А., В.В. Матов. Физкультурно-рекреационная стратегия развития современного общества // Теория и практика физ. культуры – 1990. - № 1. – С. 9-12.

Свєчнїкова О.М., Святська Т.М.

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРО ПЕСТИЦИДИ ЯК НЕГАТИВНІ ЧИННИКИ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Досвід впровадження екологічної освіти в навчальний процес під час навчання хімії свідчить про те, що студенти мало поінформовані про проблеми, які виникають при нераціональному або необережному використанні хімічних речовин в повсякденному житті, що може призвести до погіршення здоров'я людини. Це підсилюється розповсюдженням у студентському суспільстві нераціональних систем харчування, самолікування, недостатньої санітарної культури, шкідливих для здоров'я навичок: тютюнопаління, вживання алкогольних напоїв тощо.

Екологічні знання повинні формуватись на основі фундаментальних знань з хімії. Вони не можливі без свідомого засвоєння важливих хіміко-екологічних понять і законів. Щоб уникнути непрофесійного і непродуманого використання різноманітних хімічних речовин, в тому числі і токсичних, необхідні знання їх будови, властивостей, застосування, фізіологічної дії та впливу на навколишнє середовище. Знання хімічних процесів не тільки допомагають засвоєнню природничо-наукових знань, але й сприяють формуванню переконань і практичних навичок, певної орієнтації та активної позиції в галузі охорони природи, раціонального природокористування, створення сприятливих умов до комфортного та безпечного існування людини.

Значна увага в курсі хімії вищих навчальних педагогічних закладів приділяється питанням загальної та прикладної екології. Це кругообіг речовин у біосфері, вплив аерозолі на стан озонового шару атмосфери, проблеми енергетики, хімічного забруднення довкілля та методи його зменшення, радіаційного забруднення середовища, утилізації відходів хімічного виробництва, ядерних, побутових відходів, питання екології сільського господарства [1]. Питанням соціальної екології, а саме розкриттю впливу певних хімічних елементів та органічних речовин на здоров'я людини при

вивченні природничих дисциплін приділяється недостатня увага. Виникає потреба у наданні належної інформації про хімічні забруднювачі.

Хімічні речовини, що забруднюють навколишнє природне середовище, дуже різноманітні. Залежно від природи і концентрації речовини можуть бути токсичними і викликати різні негативні наслідки. Накопичуючись в організмі хімічні забруднювачі викликають різні порушення в організмі людини: збій діяльності ферментної та імунної систем, порушення нормальної роботи окремих органів та їх систем, хронічні запальні процеси, зміни нервово-поведінкових показників.

Одним з найнебезпечніших класів токсичних речовин є пестициди, що широко використовуються у сучасному інтенсивному сільському господарстві. Пестициди (від лат. *pestis* – зараза і *cuedera* - вбивати) – це хімічні речовини різної структури та різного ступеня токсичності, які застосовують для захисту рослин і тварин від шкідників. Найбільш широке застосування отримали гербіциди (для боротьби з бур'янами), інсектициди (для боротьби зі шкідливими комахами), фунгіциди (для боротьби з хворобами рослин і фітопатогенними грибами), а також регулятори росту рослин (хімічні засоби стимулювання і пригнічення (ретарданти) росту рослин).

Сільськогосподарська сировина та харчові продукти забруднюються пестицидами прямим шляхом – під час обробки ними сільськогосподарських культур та тварин. До організму людини пестициди потрапляють разом із рослинами, м'ясом, молоком тварин, яких годували рослинами, що містили залишки пестицидів. Не менш небезпечні інші шляхи потрапляння пестицидів до організму людини: залишки пестицидів змиваються з полів водою, та у вигляді поверхневого стоку потрапляють до водоймищ, звідки забирається питна вода для населення; також цими залишками забруднюються ґрунти, що призводить до багаторічного забруднення сільськогосподарської продукції, яка вирощується на цих ґрунтах. Необережне зберігання та використання пестицидів часто призводить до отруєння людей та незворотних генетичних змін в їх організмах. На Україні дуже гостро стоїть проблеми утилізації та знищення непридатних до використання пестицидів. Пестициди вважаються найбільш вагомим фактором який негативно впливає на довкілля та здоров'я людини не лише в процесі роботи з ними. Потрапляючи до організму людини та тварин вони викликають різноманітні хронічні захворювання шлунково-кишкового тракту, печінки та нирок, нервової системи, шкіри, розлади дихання, гормональні та ендокринні порушення. Особливо небезпечним вважається вплив пестицидів на репродуктивну систему організму [2, с. 38].

Враховуючи важливість цієї проблеми для сучасної України необхідно підвищувати екологічну культуру студентів педагогічних навчальних закладів шляхом широкого висвітлення впливу пестицидів на здоров'я людини при викладанні хімічних дисциплін.

Література

1. Святська Т.М. Екологічна складова змісту хімічної освіти майбутніх учителів хімії // Матер. Міжнар. круглого столу “Роль освіти, просвіти та поінформування при вирішенні проблеми небезпечних відходів та непридатних пестицидів в Україні” (Київ, 7 лютого 2007 р.). – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, – 2007. - С. 29.
2. Циганенко А.Я., Бойчук Ю.Д., Кривонос М.В. та ін. Медичні проблеми екології: навч. посібн. для студ. мед. закл. освіти / За заг. ред. А.Я. Циганенка. – Белгород-Харків: вид-во ХДМУ, 2004. – 220 с.

Середенко И.

Институт физической культуры и реабилитации
Южноукраинского национального педагогического
университета имени К. Д. Ушинского

МАТЕМАТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК СПОРТСМЕНОВ ПО УШУ НАЧАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

Во все времена человечество интересовалось поиском или разработкой новых учебных технологий воздействующих на организм человека, которые не только оздоравливают и укрепляют организм, но и естественным образом адаптируют его к современным нагрузкам.

Каждому исследователю необходим математический аппарат, помогающий быстро и надежно проверить точность своих экспериментальных данных.

Цель нашей работы - математическая обработка полученных экспериментальных данных физиологических характеристик спортсменов 9-10 лет, занимающихся ушу.

Задачи исследования: 1) при помощи степ-теста определить основные физиологические характеристики спортсменов 9-10 лет, занимающихся ушу; 2) математическая обработка полученных экспериментальных данных.

Методы исследования: 1) оценка физиологических характеристик: ЧСС, МПК, PWC170; 2) методы математической статистики случайной величины: среднее арифметическое, среднее квадратичное отклонение случайной величины, доверительный интервал, коэффициент Стьюдента.

Научная новизна полученных результатов: определено влияние ушу на физиологические характеристики детей 9-10 лет, занимающихся ушу; дополнено данными о величинах работоспособности, максимальном потреблении кислорода, ЧСС у спортсменов 9-10 лет, занимающихся ушу; выведена формула связывающая работоспособность (PWC170) и ЧСС; выведена формула связывающая работоспособность (PWC170) спортсмена с его весом.

Теорию утомления делят на две группы: гуморально-локальная и центрально нервная. Первая группа базируется на нехватке энергетических ресурсов: жира, гликогена (теория истощения и недостаточном количестве